

Uttalelse fra Faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler i Vitenskapskomiteen for mattrygghet

8. juli 2005

Risikovurdering av bruk av plantevernmidlet Vilt Vekk Luktputer

SAMMENDRAG

I forbindelse med Mattilsynets vurdering av søknader om godkjenning av plantevernmidler, har Vitenskapskomiteen for Mattrygghet (VKM) fått i oppdrag å gjøre en risikovurdering av bruk av plantevernmidlet Vilt Vekk Luktputer. Risikovurderingen skal omhandle eventuelle skadevirkninger overfor mennesker, husdyr, dyre- og planteliv, biologisk mangfold, samt miljøet for øvrig. Vilt Vekk Luktputer er et nytt hobbypreparat som inneholder blodmel, beinmel og aromastoffer som virksomme stoffer. Beinmel og blodmel er godkjent som gjødsel i Norge. Preparatet søkes godkjent som viltrepellent for beskyttelse av hagevekster mot hare, elg og rådyr. Risikovurderingen av preparatet ble behandlet og vedtatt av Faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler (Faggruppe 2) i VKM på et møte 14. juni 2005. I tillegg til faggruppens medlemmer deltok fem *ad hoc*-eksperter i vurderingen. Det er faggruppen sin oppfatning at det ikke foreligger risiko for negative effekter på human helse, dyrehelse og miljø ved omsøkt bruk av Vilt Vekk luktputer.

BAKGRUNN

I prosessen med å vurdere søknader om godkjenning av plantevernmidler skal VKM foreta risikovurderingene, jfr. Forskrift om plantevernmidler § 4. Mattilsynet, seksjon godkjenning, er ansvarlig for å vurdere tilvirkers dokumentasjon. VKMs risikovurdering vil sammen med informasjon om preparatets agronomiske nytteverdi og en vurdering av alternative midlers egenskaper danne grunnlaget for Mattilsynets vedtak. VKM fikk 31. mars 2005 i oppdrag fra Mattilsynet å gjøre en risikovurdering av bruk av plantevernmidlet Vilt Vekk Luktputer. Risikovurderingen av preparatet ble behandlet og vedtatt på møte i Faggruppe 2 14. juni 2005. I tillegg til faggruppens medlemmer deltok fem *ad hoc*-eksperter i vurderingen.

OPPDRAG FRA MATTILSYNET

VKM har blitt bedt om å gjøre en risikovurdering av bruk av plantevernmiddelet Vilt Vekk Luktputer, med hensyn på eventuelle skadevirkninger overfor mennesker, husdyr, dyre- og planteliv, biologisk mangfold, samt miljøet for øvrig. Vilt Vekk Luktputer er et nytt hobbypreparat som inneholder blodmel, beinmel og aromastoffer som virksomme stoffer.

Beinmel og blodmel er godkjent som gjødselvarer i Norge. Preparatet søkes godkjent som viltrepellent for beskyttelse av hagevekster mot hare, elg og rådyr. Preparatet er pakket i strøpmer og avgir luktstoffer som virker avstøtende på vilt. Preparatet finnes som puter som henges i trær og som pinner for beskyttelse av mindre vekster i blomsterbed, potter og liknende.

VURDERING AV TILVIKERS DOKUMENTASJON

Faggruppens risikovurdering er basert på Mattilsynets vurdering av tilvirkers dokumentasjon, utarbeidet av Mattilsynet seksjon godkjenning. Vurderingen vil publiseres av Mattilsynet sammen med offentliggjøring av Mattilsynets vedtak i saken (<http://www.mattilsynet.no>).

RISIKOVURDERING

Vurdering av mulig helserisiko ved bruk av plantevernmidler tar utgangspunkt i hvilke skadelige effekter virksomme stoffer og preparat kan ha i et stort antall eksperimentelle testsystemer, inklusive langtidsforsøk med dyr. Dette holdes opp mot hvilken eksponering mennesker kan utsettes for ved yrkesmessig bruk av midlene og ved mulige rester av midlene i produkter som konsumeres. Med bakgrunn i dette angis maksimalgrenser for eksponering som ikke innebærer helsefare. Slike grenser tar høyde for den usikkerhet som foreligger ved overføring av testdata fra dyreforsøk til humansituasjonen. Plantevernmidlers skjebne i miljøet og mulige effekter på naturmiljøet testes også i en rekke laboratorie- og feltundersøkelser. Ut fra dette vurderes hvilke eksponeringskonsentrasjoner som ikke innebærer sannsynlighet for skade i akvatisk og terrestrisk miljø.

FAREIDENTIFISERING HELSE

Det foreligger ingen dokumentasjon på effekt på human helse og dyrehelse. Faggruppe 2 ser ingen fare for human helse, se "Risikokarakterisering helse". I henhold til Mattilsynet er ikke preparatet merkepliktig.

FAREKARAKTERISERING HELSE

Forslag til nasjonale normer: Ikke relevant

EKSPONERINGSVURDERING HELSE

Faggruppe 2 anser verken brukereksposering eller eksponering ved rester i produkter til konsum som aktuell problemstilling. Se også "Risikokarakterisering helse".

RISIKOKARAKTERISERING HELSE

Helserisiko i forhold til yrkeseksponering

Ikke relevant da Vilt Vekk Luktputer er et hobbypreparat.

Helserisiko i forhold til brukereksponeering

Vilt Vekk Luktputer brukes på en slik måte at Faggruppe 2 ikke anser brukereksponeering som aktuell problemstilling. Blodmelet og beinmelet som brukes i Vilt Vekk Luktputer er dessuten varmebehandlet i henhold til regelverk og undersøkt for bakterieinnhold (lavt). Produktet anses dermed som uproblematisk rent hygienisk. Faggruppe 2 ser dermed ingen fare for negative effekter på human helse i forbindelse med bruk.

Helse i forhold til mat, fôr og drikkevann

Det foreligger ingen restdata. Vilt Vekk Luktputer brukes imidlertid på en slik måte at Faggruppe 2 ikke anser eksponering ved rester i produkter til konsum som aktuelt. Putene/pinnene vil ikke være i kontakt med plantene. Dermed vil det ikke være noen problemer knyttet til rester. Blodmelet og beinmelet som brukes i Vilt Vekk Luktputer er varmebehandlet i henhold til regelverk og undersøkt for bakterieinnhold (lavt). Produktet anses dermed som uproblematisk rent hygienisk. Faggruppe 2 ser dermed ingen fare for negative effekter på human helse og dyrehelse.

SAMLET VURDERING HELSE

VKMs Faggruppe 2 konkluderer at det foreligger ingen risiko for negative effekter på human helse og dyrehelse ved omsøkt bruk av Vilt Vekk luktputer.

FAREIDENTIFISERING OG FAREKARAKTERISERING MILJØ

Det foreligger ingen dokumentasjon på miljømessige egenskaper til dette preparatet. Vilt Vekk Luktputer brukes imidlertid på en slik måte at terrestrisk og akvatisk miljø ikke eksponeres for potensielt toksiske komponenter i produktet. Dessuten anses komponentene i produktet som ikke toksiske for miljø. Beinnemel og blodmel er godkjent som gjødsel i Norge på alle vekster bortsett fra eng og beite. Blodmelet og beinmelet som brukes i Vilt Vekk Luktputer er varmebehandlet og utgjør dermed ingen smittefare for miljø.

EKSPONERINGSVURDERING MILJØ

Faggruppe 2 anser ikke eksponering av miljø som aktuell.

RISIKOKARAKTERISERING MILJØ

Faggruppe 2 anser ikke eksponering av miljø og som aktuell, og ser dermed ingen risiko for negative miljøeffekter.

SAMLET VURDERING MILJØ

Det er Faggruppe 2 sin oppfatning at det foreligger ingen risiko for negative miljøeffekter ved omsøkt bruk av Vilt Vekk luktputer, verken for terrestrisk eller akvatisk miljø.

DOKUMENTASJONENS KVALITET

Helse

Det foreligger ingen dokumentasjon på toksikologiske egenskaper til dette preparatet. Faggruppe 2 mener imidlertid at øvrige opplysninger om preparatet (Mattilsynets vurdering) er tilstrekkelige til å foreta en vurdering av potensiell fare ved eksponering for virksomme stoffer og preparatet med hensyn på human helse, dyrehelse og rester i planter/spiselige produkter.

Miljø

Det foreligger ingen dokumentasjon på miljømessige egenskaper til dette preparatet. Faggruppe 2 mener imidlertid at øvrige opplysninger om preparatet (Mattilsynets vurdering) er tilstrekkelige til å foreta en vurdering av potensiell fare ved eksponering for virksomme stoffer og preparatet med hensyn på miljø/økotoksikologiske effekter.

KONKLUSJON

Det er VKM Faggruppe 2 sin oppfatning at det foreligger ingen risiko for negative effekter på human helse, dyrehelse og miljø ved omsøkt bruk av Vilt Vekk luktputer.

VURDERT AV

Faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler:

Erik Dybing (leder), Ole Martin Eklo, Hans Ragnar Gislerød, Trond Hofsvang, Edel Holene, Torsten Källqvist, Janneche Utne Skåre, Leif Sundheim, Anne Marte Tronsmo.

Koordinator fra sekretariatet: Elin Thingnæs.

TAKK TIL

Ad hoc-ekspertene forsker Hege Stubberud, seksjonsleder Jan Lyche, seniorforsker Edgar Rivedal og seniorforsker Steinar Øvrebø takkes for deres bidrag til VKMs faglige vurdering av bruk av plantevernmidlet Vilt Vekk Luktputer.

REFERANSER

Mattilsynets vurdering av plantevernmidlet Vilt Vekk Luktputer – beinmel + blodmel + aromastoffer, vedrørende søknad om godkjenning, 2005